UBOGI

Określenie UBOGI jest nie tylko semantycznym, lecz także strukturalnym przeciwieństwem określenia BOGATY. O ile BOGATY to etymologicznie ‘ten, który ma udział w czymś; ten, który został czymś obdarzony’ (*bogatъ < bogъ ‘udział, bogactwo, szczęście’), o tyle UBOGI to pierwotnie ‘ten, który został odsunięty od udziału w czymś; ten, który nic nie otrzymał’ (dawny przedrostek *u- miał takie znaczenie jak dzisiejszy OD (*u-bogъ – „od-bog(aty)”). Już w staropolszczyźnie UBOGI oznaczał nie tylko ‘niebogaty, biedny, cierpiący niedostatek’, lecz także ‘nieszczęśliwy, nieszczęsny’. Podobna wieloznaczność jest współcześnie właściwa przymiotnikowi BIEDNY, którego używamy zarówno w znaczeniu ‘niebogaty, niezamożny’, jak i ‘nieszczęśliwy, budzący litość’. UBOGI z czasem zagubił drugie znaczenie i przeszedł do stylu wysokiego. Synonimiczny BIEDNY, który oznaczał najpierw ‘nieszczęśliwy’, a dopiero wtórnie ‘niezamożny’, zachował oba znaczenia i pozostał słowem do codziennego użytku.